

МУЛЬТИКУЛЬТУРНІСТЬ – ТРЕНД ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ КНР

MULTICULTURAL TREND OF PROFESSIONAL TRAINING IN INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION OF THE PRC

У статті автор розкрив явище мультикультурності як освітнього тренду. На підставі методу аналогії, критичного аналізу нормативних документів, опису освітніх програм і освітньої політики закладів вищої освіти у Китайській Народній Республіці визначено аспекти моменту основного поняття.

Автором використано методологічний базис дослідження: системності освітніх феноменів як соціального утворення, компетентнісного і діяльнісного підходів.

Зазначено, що мультикультурність у дослідженні розглядається як апріорна умова прогресу закладів вищої освіти (на прикладі провінції Сичуань). Саме поняття мультикультурності як освітнього тренду бачиться автором як особливий інформаційний комунікаційний контент. Цей контент спрямовано на утвердження цінностей китайської культури, органічного їх синтезу зі світовою культурою, європейськими цінностями. Змістовий аспект мультикультурності як освітнього тренду передбачає визначення в меті програми розвитку людини як показника рівня розвитку країни, розвиток індивідуальності як важеля цивілізаційного поступу національної освіти.

Мультикультурність як тренд фахової підготовки виявляється у напрямках: професійний управлінський, науково-педагогічний, змістовий методичний, соціального партнерства, ціннісний.

Процесуально мультикультурність у фаховій підготовці проаналізовано на прикладі закладів вищої освіти у провінції Сичуань. Програми фахової підготовки в університетах як корпораціях там передбачає: освоєння технологій управління дидактичними підсистемами, усвідомлення і популяризація цінностей осмисленого позитивного ставлення до досягнень учасників освітнього процесу, цінностей педагогічної, наукової, тренерської професій, активне системне розроблення успішних стратегій формування особистості – учасника творення мультикультурного простору, удосконалення досвіду аналітичної діяльності, самоаналізу, свідомого ставлення до здорового способу життя.

Перспективи подальшого розроблення проблеми: компаративний аналіз досвіду міжкультурної співпраці викладачів, студентів і успішних випускників університетів.

Ключові слова: мультикультурність, вища освіта, освітня система, навчальний контент, якість освіти.

In the article, the author revealed the phenomenon of multiculturalism as an educational trend. On the basis of the method of analogy, critical analysis of normative documents, description of educational programs and educational policy of institutions of higher education in the People's Republic of China, the aspects of the main concept are determined.

The author used the methodological basis of the research: the systematicity of educational phenomena as a social formation, competence and activity approaches.

It is noted that multiculturalism is considered in the study as an a priori condition for the progress of higher education institutions (using the example of Sichuan province). The very concept of multiculturalism as an educational trend is seen by the author as a special information and communication content. This content is aimed at affirming the values of Chinese culture, their organic synthesis with world culture and European values. The substantive aspect of multiculturalism as an educational trend involves defining the goal of the human development program as an indicator of the country's level of development, the development of individuality as a lever for the civilizational progress of national education.

Multiculturalism as a trend of professional training is manifested in the following areas: professional management, scientific and pedagogical, content-methodical, social partnership, valuable.

Multiculturalism in professional training was procedurally analyzed on the example of higher education institutions in Sichuan province. Professional training programs in universities as corporations provide: mastering didactic subsystem management technologies, awareness and popularization of the values of a meaningful positive attitude towards the achievements of participants in the educational process, the values of pedagogical, scientific, coaching professions, active systematic development of successful strategies for the formation of a personality – a participant in the creation of a multicultural space, improving the experience of analytical activity, introspection, conscious attitude to a healthy lifestyle.

Perspectives for further development of the problem: a comparative analysis of the experience of intercultural cooperation of teachers, students and successful university graduates.

Key words: multiculturalism, higher education, educational system, educational content, quality of education.

УДК 378.04:046.4

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2022/52.2.18>

Разуменко Т.О.,

канд. пед. наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології
Харківського національного
педагогічного університету імені
Г.С. Сковороди

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Сьогодення вищої освіти актуалізує проблематику суспільного значення задоволення потреб людини в отриманні знань, виробленні стратегій професійного становлення і прогресу. Мультикультурний простір диктує нові правила налагодження співпраці і партнерства в освіті. У Китайській Народній Республіці освіта на державному рівні визнана

суспільно значущим феноменом, передбачає виконання замовлення на підготовку висококваліфікованих кадрів, здатних бути успішними у мультикультурному середовищі, що постійно змінюється. Україна в останні роки системно налагоджує конструктивну співпрацю із університетами КНР.

На теперішній час розвиток людини не можливий поза активації соціальної відповідальності.

Нині особистість стає виразником рівня прогресування країни, органічного проникнення її у концепт мультикультурного середовища професійної діяльності і особистісної самореалізації. Формування особистості, набуття нею соціального досвіду і формування професійних компетентностей відбувається в контексті проникнення мультикультурних інформаційно-комунікаційних технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Ретельне дослідження заявленої у темі статті проблеми засвідчило, що явище мультикультурності досить широко репрезентовано у сучасній науковій літературі. Методологічні підвалини нашого дослідження сформовано на підставі висновків і рекомендацій В. Кременя [7], М. Євтуха [5], Д. Беха [3].

Цікаві результати щодо організації комунікації у контексті мультикультурної взаємодії представлено В. Зарицькою [8], Н. Іванець [6]. Окремі питання освітніх трендів в КНР порушено у статтях В. Ворожбіт-Горбатюк [4], Т. Разуменко [1].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Мультикультурність як провідний тренд сучасної вищої освіти тяжіє до певної міри утопії про те, що можна створити відкритий освітній простір, де немає суперечностей національних, культурних, етнічних, галузевих та інших ціннісних систем. Китайській Народній Республіці вдалося певною мірою уникнути контраверсії цього аспекту. Тож метою даної публікації визначено розгляд мультикультурності як освітнього тренду у вищій освіті КНР.

Виклад основного матеріалу. Уважне прочитання матеріалів дослідження дає підстави констатувати, що КНР у цивілізаційному поступі багато уваги приділяє формуванню нової генерації фахівців, здатних працювати у ситуації невизначеності і культурного розмаїття. В освітніх програмах Сичуанського педагогічного університету наголос робиться на таких аспектах, як: здатність фахівців компетентно і вчасно реагувати на зміни в освітньому, інформаційному середовищі, шліфування соціально відповідального прагнення набувати актуальний новітніх наукових знань, нових технологічно досконалих вмінь, свідомо зміна професійної поведінки у робочому середовищі, долучення до організаційних процесів, координування діяльності підсистем [2].

Як відомо, Сичуанський педагогічний університет є по суті одним з найсучасніших науково-освітніх центрів [2]. У середовищі цього університету органічно поєднуються класичні традиції китайської народної культури і освітньої філософії із сучасними інноваційними процесами в аспекті соціального, академічного партнерства.

Проаналізовані практики академічних і наукових ініціатив учасників освітнього процесу Сичуанського педагогічного університету засвідчив про

наступне. Для цього університету є характерним створення середовища соціального партнерства учасників освітнього процесу і місцевих мешканців. Перебування в активних процесах життєдіяльності громади, спільноти [2].

Змістовий аспект мультикультурності передбачає визначення в меті програми розвитку людини як показника рівня розвитку країни, розвиток індивідуальності як важеля цивілізаційного поступу національної освіти.

Мультикультурність як тренд фахової підготовки виявляється у напрямках: професійний управлінський, науково-педагогічний, змістовий методичний, соціального партнерства, ціннісний.

Розуміючи освітній простір як сукупність соціальних об'єктів, реально об'єктивованих чинників, що сприятливо впливають на досягнення заявлених цілей освіти, в цьому університеті наголос робиться на створенні умов для прояву активної життєвої і громадянської позиції здобувачів і викладачів. Це досягається творенням відкритого соціального і предметного дослідницького простору. У такий спосіб забезпечується культурне, соціальне, академічне розмаїття, в умовах якого формується цінний досвід співпраці і активної життєпрактики [2].

Студенти, реалізуючи програми просвітнього волонтерства, соціального і культурного супроводу соціально вразливих категорій населення, вчать проявляти терпимість, розуміння до культурного розмаїття [2]. Проживаючи особисто атмосферу, коли відмінності повноцінно існують, студенти набувають практики поведінки і діяльності, не ображаючи інших.

Таким чином, соціальні практики, волонтерська підтримка соціально вразливих категорій населення дає змогу студентам самовираження представників різних культур, соціальних прошарків, рівнів освіченості тощо. Обмін думками, діяльна рефлексія допомагає сформуванню цілий комплекс гнучких соціально значимих навичок.

Коледжі у структурі Сичуанського педагогічного університету (спеціалізуються на вивченні китайської мови і літератури, математики, ІКТ, неперервної освіти, науково-дослідний сектор, предметні лабораторії і центр по роботі з персоналом) дають широкий спектр можливостей мультикультурності. Це, передусім, велика бібліотека, яка дає змогу сформувати спільноти міжкультурної комунікації, взаємопроникнення культур, трансформації поколінь. Центри сертифікації за усіма напрямками підготовки магістрів пропонують низку соціальних практик, коли здобувачі – магістранти долучаються до регіональних програм підтримки різних категорій населення, зокрема – поширення початкової, загальної освіти, розвиток спорту, формування у населення навичок здорового способу життя. За підтримки національного фонду соціальних наук

в цьому університеті реалізовано понад 400 проєктів мультикультурного спрямування, синтезованої з розвитком високих технологій, Tenth-Five [2].

Про якість реалізованих проєктів свідчить надзвичайно висока публікаційна активність здобувачів, викладачів, науковців цього університету, численні нагороди, відзнаки. Репутація Сичуанського педагогічного університету досить висока в середовищі профільних вищих шкіл Європи і США. Тому затребуваними є посади афілійованих, почесних професорів, почесних звань академіків Китайської академії наук.

Вивчення матеріалів з відкритих мережевих ресурсів засвідчує, що мультикультурність є рушійним трендом розвитку Сичуанського педагогічного університету. Ця ідея реалізується в таких аспектах організації і змістовно-методичного супроводу освітнього процесу [2]:

- Модернізація комунікаційних ресурсів, творення відкритого дослідницького простору на освітніх мережевих платформах структур університету, наприклад, так звані глобальні кластери, 3D підручники, віртуальні лабораторії, музеї тощо. Гнучкість і поліваріантність створюваного навчального контенту дає змогу долучитися до освітнього процесу 24/7 представнику будь-якої наукової і просвітницької спільноти.

- Долучення до розроблення систем штучного інтелекту, наприклад, генератори інформаційних порадників, інтерактивні хаби, в яких цифрове середовище стає певною мірою партнером, інтерактивні дослідницькі лабораторії, цифрові музичні центри, розважальні програми для соціалізації людей з особливими освітніми потребами, практики використання мобільних застосунків для втілення в практику ідеї «університет в кишені».

- Віртуалізація і створення умов для розвитку математичного мислення, коли здобувач вчиться мислити формулами, діаграмами, використання новітніх інтерфейсів з використанням технологій проєкції жестів тощо.

Мультикультурний аспект освітнього середовища у Сичуанському педагогічному університеті реалізується через долучення здобувачів університету і закладів – партнерів до проведення наукових конференцій, круглих столів, де студенти і викладачі набувають цінного досвіду наукової комунікації. Також цікавим є традиційне долучення до проведення фестивалів, концертів, свят, виставок, культурних подій з вивчення національних традицій провінційного, регіонального і державного масштабу. Такі заходи, зазвичай, спрямовані на популяризацію цінностей китайської культури,

органічний їх синтез зі європейськими культурними цінностями.

Висновки. Підсумовуючи викладене вище, зазначимо, що мультикультурність як освітній тренд, на прикладі Сичуанського педагогічного університету, передбачає корпоративність і відкритість творення навчального контенту і спільного дослідницького простору. У цих процесах виразними є програми, спрямовані на освоєння технологій за фахом, долучення до івентів міждисциплінарного змісту.

Управлінський аспект передбачає долучення здобувачів, випускників, викладачів до розроблення актуального навчального контенту. Волонтерські ініціативи, проєкти соціального значення передбачає популяризацію цінностей національних культур, пропагування досягнень учасників освітнього процесу розроблення успішних стратегій формування особистості – учасника творення мультикультурного простору, удосконалення досвіду соціальних і культурних практик.

До перспектив подальшого розроблення теми пропонуємо віднести питання компаративного аналізу досвіду міжкультурної співпраці викладачів, студентів і успішних випускників університетів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Razumenko T.O. Dance education in China: analysis of offline and online trends. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2020. № 49. С. 80–87. DOI: <https://doi.org/10.34142/23128046.2020.49.07>
2. 四川师范大学 [SICNU – Сичуанський педагогічний університет] URL : <https://www.sicnu.edu.cn/>
3. Бех І. Д. Принципи сучасної освіти. *Педагогіка і психологія*. 2005. № 5. С 5-27.
4. Ворожбіт-Горбатюк В. В. Освітні тренди у підготовці фахівців музичних спеціальностей: Україна і КНР. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Випуск 49. Том 1. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2022/49.1.1>
5. Євтух М. Б., Червінська І. Б. Аксиологічні засади професійної діяльності педагогів гірських шкіл регіону українських Карпат. *Наукові записки. Серія: педагогічні науки* 2022. № 203. DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-203-18-23
6. Іванець Н. Інтеграція мультикультурного змісту освітнього середовища Нової української школи. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 30, том 4. <https://doi.org/10.24919/2308-4863.4/30.212549>
7. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. Київ : Грамота, 2005. 448 с.
8. Психологія розвитку особистості в системі фахової підготовки : *монографія* / за ред. В.В. Зарицької. К., КПУ, 2017. С. 4-26.